

СЕКЦИЈА ЗА ЗООНОЗЕ
СРПСКО ВЕТЕРИНАРСКО ДРУШТВО
ВЕТЕРИНАРСКИ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ИНСТИТУТ „ШАБАЦ“
ФАКУЛТЕТ ВЕТЕРИНАРСКЕ МЕДИЦИНЕ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

**XXVI СИМПОЗИЈУМ
ЕПИЗООТИОЛОГА И ЕПИДЕМИОЛОГА
(XXVI Епизоотиолошки дани)**

**XXVI SYMPOSIUM OF EPIZOOTIOLOGIST
AND EPIDEMIOLOGIST**

**ЗБОРНИК
КРАТКИХ САДРЖАЈА
- BOOK OF ABSTRACTS -**

**Хотел "Royal Spa" – Бања Ковиљача
10 - 12. април 2024. год.**

Издавач / Publisher

Српско ветеринарско друштво / Serbian Veterinary Society
Секција за зоонозе / Section for Zoonoses
Београд / Belgrade

за Издавача / for the Publisher

Проф др Милорад Мириловић

Главни и одговорни уредник / Editor in Chief

Др Тамаш Петровић, научни саветник

Технички уредник / Technical Editor

Др Тамаш Петровић, научни саветник

Штампа / Printed

SAGITTARIUS D.O.O. Суботица

Година издања / Year: 2024

Тираж / Copies: 250 примерака

ISBN-978-86-83115-52-5

АНАЛИЗА ЕФЕКТИВНОСТИ И ЕФИКАСНОСТИ СУЗБИЈАЊА АФРИЧКЕ КУГЕ СВИЊА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2023. ГОДИНИ

Драго Н. Недић^{1,2*}, Негослав Лукић³, Драган Кнежевић², Оливер Стевановић², Драган Касагић², Дејана Крнета², Жељко Сладојевић², Јелена Марић², Ивона Субић², Соња Николић², Дарко Деспотовић², Бојан Голић², Кристина Савић³, Владимир Булатовић³, Драгана Окљеша³, Бојана Бајагић³, Владимир Милијевић⁴

¹ Универзитет у Београду, Факултет ветеринарске медицине, Београд, Србија

² ЈУ Ветеринарски институт Републике Српске "Др Васо Бутозан" Бања Лука, Република Српска (БиХ)

³ Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Ресор за ветеринарство, Бања Лука, Република Српска (БиХ)

⁴ Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске, Бања Лука, Република Српска (БиХ)

* Аутор за кореспонденцију: drago.nedic@gmail.com

Кратак садржај

Афричка куга свиња је веома опасна вирусна заразна болест домаћих и дивљих свиња. Узрочник је вирус афричке куге који припада породици *Asfarviridae*. Болест нема зоонотски карактер, али наноси веома велику економску штету. Овај преглед резимира кључне аспекте епидемиологије Афричке куге свиња, укључујући откривање заразе, број случајева, начин преноса, географско ширење, број и величину фарми, факторе ризика, утврђивање рестриктивних зона, санацију терена и управљање кризом.

Пренос Афричке куге свиња се првенствено дешава директним контактом између заражених и здравих свиња. Вирус се такође може ширити и индиректно преко контаминираних површина и хране, фомита или крпеља из рода *Ornithodoros*. Разумијевање динамике преноса је кључно за примјену ефективних контролних мјера. Болест је раније била ограничена на Африку, али се последњих деценија проширила на Европу, Азију и друге дијелове свијета. Људски фактори, а посебно међународна трговина и транспорт, доприносе глобалном ширењу АКС-а. Широка распрострањеност домаћих и дивљих свиња компликује мјере контроле, јер дивљи резервоари могу послужити као извор инфекције за домаће свиње. Фактори ризика укључују кретање и транспорт живих свиња и производа од свињског меса, неадекватне мјере биолошке безбједности на фармама и присуство вектора. У Републици Српској је у периоду 22.6.-31.12.2023. године болест утврђена у 24 општине на 1.166 фарми на којима је нешкодљиво уништено 48.325 свиња. У просјеку је била 41 свиња по зараженом имању. Укупна директна штета је утврђена на око 13 милиона Евра.

Епидемиолошка анализа АКС укључује сложене интеракције између вируса, домаћина, вектора и људских активности. Ефективност и ефикасност спречавања појаве и сузбијања болести подразумијева постојање ажурног плана хитних мјера, добру обученост и информисаност свих субјеката на које се односи, рано препознавање болести, брзо реаговање надлежних органа у случају појаве болести, кадровску и материјалну попуњеност ветеринарских организација, дијагностичких лабораторија, ветеринарске инспекције и Ресора за ветеринарство. Доследна примјена важеће легислативе и управљање кризом подразумијева да се у одговарајућим условима доносе најбоље одлуке које ће допринијети сузбијању болести а то се посебно односи на одређивање величине рестриктивних зона, обустављање и контролу кретања, одређивања мјеста и начина нешкодљивог уништавања животиња. Током наведеног периода трајања болести уочене су одређене слабости у провођењу појединих мјера па се због тога предлажу одређена побољшања. Посебно се наглашава значај брзе и правичне надокнаде штете и трошкова сузбијања болести.

Кључне речи: Афричка куга свиња, епидемиологија, свиње, Република Српска

Invited lecture

ANALYSIS OF THE EFFECTIVENESS AND EFFICIENCY OF AFRICAN SWINE FEVER CONTROL IN THE REPUBLIC OF SRPSKA IN 2023

Drago N. Nedić^{1,2*}, Negoslav Lukić³, Dragan Knežević², Oliver Stevanović², Dragan Kasagić², Dejana Krneta², Željko Sladojević², Jelena Marić², Ivona Subić², Sonja Nikolić², Darko Despotović², Bojan Golić², Kristina Savić³, Vladimir Bulatović³, Dragana Oklješa³, Bojana Bajagić³, Vladimir Milijević⁴

¹ University of Belgrade, Faculty of Veterinary Medicine, Belgrade, Serbia

² PI Veterinary Institute of the Republic of Srpska 'Dr. Vaso Butozan' Banja Luka, Republic of Srpska (BiH)

³ Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management, Veterinary Department, Banja Luka, Republic of Srpska (BiH)

⁴ Republic Administration for Inspection Affairs of the Republic of Srpska, Banja Luka, Republic of Srpska (BiH)

* Corresponding author: drago.nedic@gmail.com

Summary

African swine fever is a very dangerous viral infectious disease of domestic and wild pigs. The causative agent is the African plague virus belonging to the *Asfarviridae* family. The disease does not have a zoonotic character, but it causes great economic damage. This review summarizes key aspects of the epidemiology of African swine fever, including detection, number of cases, mode of transmission, geographic spread, number and size of farms, risk factors, establishment of restricted zones, field remediation and crisis management.

Transmission of African swine fever primarily occurs through direct contact between infected and healthy pigs. The virus can also be spread indirectly through contaminated food, fomites or ticks of the genus *Ornithodoros*. Understanding transmission dynamics is key to implementing effective control measures. The disease was previously limited to Africa, but in recent decades it has spread to Europe, Asia and other parts of the world. Human factors, especially international trade and transport, contribute to the global spread of ASF. The wide distribution of domestic and wild pigs complicates control measures, as wild reservoirs can serve as a source of infection for domestic pigs. Risk factors include the movement and transport of live pigs and pork products, inadequate biosecurity measures on farms and the presence of vectors. In the Republic of Srpska, in the period between 22nd June until 31st December 2023, the disease was found in 24 municipalities on 1,166 farms where 48,325 pigs were harmlessly destroyed. On average, there were 41 pigs per infected farm. The total direct damage was determined at around 13 million Euros.

Epidemiological analysis of ASF involves complex interactions between viruses, hosts, vectors and human activities. The effectiveness and efficiency of preventing the occurrence and suppression of the disease implies the existence of an up-to-date plan of emergency measures, good training and information of all affected subjects, early recognition of the disease, rapid response of the competent authorities in the event of the disease, personnel and material availability of veterinary organizations, diagnostic laboratories, veterinary inspection and Department of Veterinary Medicine. Consistent application of current legislation and crisis management implies that the best decisions are made in appropriate conditions that will contribute to the suppression of the disease, and this particularly refers to the determination of the size of restrictive zones, suspension and control of movement, determination of places and methods of harmless destruction of animals. During the aforementioned period of the disease, certain weaknesses in the implementation of some measures were observed, so certain improvements are proposed. The importance of quick and fair compensation for damage and disease control costs is particularly emphasized.

Key words: African swine fever, epidemiology, pigs, Republic of Srpska

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије,
Београд

636.09:616(048)

СИМПОЗИЈУМ епизоотиолога и епидемиолога (26 ; 2024 ; Бања Ковиљача)
Зборник кратких садржаја = Book of Abstracts / XXVI Симпозијум
епизоотиолога и епидемиолога (XXVI Епизоотиолошки дани), Бања
Ковиљача 10 - 12. април 2024. год. ; [главни и одговорни уредник
Тамаш Петровић];

[организатор] Секција за зоонозе, Српско ветеринарско друштво,
Ветеринарски специјалистички институт "Шабац", Факултет ветеринарске
медицине Универзитета у Београду. - Београд:

Српско ветеринарско друштво, Секција за зоонозе, 2024 (Суботица:
Sagittarius). - 197 стр. ; 24 cm

Кор. насл. - Тираж 250. - Апстракти упоредо на срп. и енгл. језику.

ISBN 978-86-83115-52-5

1. Секција за зоонозе СВД (Београд) 2. Ветеринарски специјалистички
институт "Шабац" (Шабац), 3. Факултет ветеринарске медицине
Универзитета у Београду (Београд).

а) Ветеринарска епизоотиологија - Апстракти

COBISS.SR-ID 141341705